Ingers tankar

Vårt matsystem på gränsen till kollaps

Det var rubriken på en artikel av Jonathan Jeppsson i Aftonbladet som jag läst på nätet. Jeppson i sin tur citerar författaren och The Guardian-journalisten George Monbiot, som menar att vi måste börja avveckla boskapsindustrin. «Den kommer att äta världen mot utrotning. Det är ett existentiellt hot som vi står inför.»

Allt för mycket av vår livsmedelsförsörjning är baserad på djurhållning. Värsta exemplet är Brasilien där ständigt stora delar av Amazonas regnskogar bränns ner för att man ska få plats för fler kreatur.

> Allt för mycket av vår livsmedelsförsörjning är baserad på djurhållning.

Allt som är viktigt för oss består av komplexa system: Hjärnan, människokroppen, samhället, ekosystemen, atmosfären, haven. Men det har vi svårt att förstå. Vi blir ständigt överraskade av kollapser i dessa system. De flesta människor har ett dåligt konsekvenstänk.

George Monbiot skriver i sin bok «Regenesis» att vi nu är på väg att förlora alla fyra grundfundament i vad som gör vårt livsmedelssystem motståndskraftigt, nämligen reservkapaciteten, backupsystemen, utbytbarheten och de säkringar som kan hindra att en chock sprids genom systemet. Alla har mer eller mindre försvunnit eftersom fyra livsmedelsjättar kontrollerar 90 procent av spannmålshandeln.

Vi i den rika världen klarar oss kanske hyfsat, men en liten störning i toppen av livsmedelskedjan, en spekulation som får priset att stiga på en vara eller en flaskhals någonstans i livsmedelskedjan, träffar de fattiga länderna med full kraft.

Ytterligare ett citat ur artikeln: «Ett annat problem är de flaskhalsar som transporten av mat måste passera, Suezkanalen och Panamakanalen, till exempel.

– Hade det där containerfartyget som kilades fast i Suezkanalen i mars 2021, istället fastnat i mars 2022, skulle näringskedjan brustit. Det handlar om 100 miljoner människor för vilka mathyllorna skulle ha rensats över natten. Vi balanserar på en knivsegg.»

fortsättning ↘

Ingers tankar

George Monbiot tror att en del av lösningen på mattillgången finns i det som kallas för precisionjäsning och som han menar kan revolutionera matproduktionen.

Det handlar om att med hjälp av bakterier som livnär sig på väte eller metanol, vatten, koldioxid och lite gödsel, skapa ett mjöl som innehåller 60 procent protein. En rapport uppskattar att precisionsjäsning med metanol kräver 1 700 gånger mindre mark än det mest effektiva jordbruksmedlet för att producera protein: Soja som odlas i USA.

– Det här kan skapa ett backupsystem som kan producera enorma mängder mat, vilka mängder mat som helst med mycket lite vattenanvändning och mycket lite gödsel.

Det finns enorma hot mot livsmedelssystemet: jordförstöring, stigande värme och brist på vatten, varav vattenbristen är största hotet. En allmän vetenskaplig samsyn säger att vi behöver cirka 50 procent mer mat till 2050 för att undvika massvält.

> Lösningen på mattillgången finns i det som kallas för precisionsjäsning.

Det går att öka skörden med 50 procent medges av eniga agronomer Men en studie har funnit att det krävs 146 procents ökning av mängden vatten vi använder. Det vattnet finns inte!

År 2050 kommer det att finnas ytterligare 100 miljoner ton människor och ytterligare 400 miljoner ton boskap, säger George Monbiot.

– Det är problemet. Det är boskapsindustrin som skjuter i höjden och den kommer att äta världen mot utrotning. Att komma bort från boskapsindustrin borde vara av högsta prioritet för alla som bryr sig om världen och dess människor.

Inger Klintberg Danielsson 22-12-10